

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MACIEJE SZPUNARA
přednesené dne 4. července 2017¹

Věc C-320/16

Uber France SAS

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná tribunal de grande instance de Lille (Soud rozhodující v prvním stupni v Lille, Francie)]

„Řízení o předběžné otázce – Technický předpis – Pojem – Oznamovací povinnost – Sankce – Neuplatnitelnost vůči jednotlivcům – Systém zprostředkovávání kontaktu mezi zákazníky a neprofesionálními řidiči – Aplikace UberPop – Směrnice 2006/123/ES – Působnost – Vynětí jako služby v oblasti dopravy“

Úvod

1. Projednávaná věc je druhou věcí, v níž se Soudní dvůr bude zabývat právními otázkami spojenými s fungováním platformy pro místní přepravu Uber². Jádrem první věci, v níž jsem přednesl své stanovisko dne 11. května 2017³, byla otázka, zda musí být taková služba, jako je služba poskytovaná společností Uber, kvalifikována jako služba informační společnosti ve smyslu relevantních ustanovení unijního práva. Tato otázka je předmětem také projednávané věci. Tato věc se nicméně týká odlišného problému, a sice zda některá ustanovení vnitrostátního práva, která se použijí na takové služby, jako jsou služby nabízené společností Uber, musí být oznámena jako předpisy pro služby ve smyslu ustanovení unijního práva o technických oznámeních. Jak vysvětlím níže, tato otázka je přitom částečně nezávislá na kvalifikaci činnosti společnosti Uber.

2. V tomto stanovisku se tudíž budu věnovat hlavně problému oznámení a stran kvalifikace činnosti společnosti Uber jako služby informační společnosti budu odkazovat na své stanovisko uvedené výše.

1 – Původní jazyk: francouzština.

2 – Třetí žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se této problematiky byla odmítnuta jako nepřijatelná usnesením ze dne 27. října 2016, Uber Belgium (C-526/15, nezveřejněné, EU:C:2016:830).

3 – Viz stanovisko, které jsem přednesl ve věci Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:364).

Právní rámec

Unijní právo

3. Článek 1 body 2, 5 a 11 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti⁴, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998⁵ (dále jen „směrnice 98/34 ve znění změn“), stanoví⁶:

„Pro účely této směrnice se rozumí: [...]

2. „službou“; jakákoli služba informační společnosti, tj. každá služba poskytovaná zpravidla za úplatu, na dálku, elektronicky a na individuální žádost příjemce služeb.

Pro účely této definice se rozumí:

- „službou poskytovanou na dálku“; služba poskytovaná bez současné přítomnosti stran,
- „službou poskytovanou elektronicky“; služba odeslaná z výchozího místa a přijatá v místě jejího určení prostřednictvím elektronického zařízení pro zpracování a uchovávání dat (včetně digitální komprese) a jako celek odeslaná, přenesená nebo přijatá drátově, rádiově, opticky nebo jinými elektromagnetickými prostředky,
- „službou na individuální žádost příjemce služeb“ služba poskytovaná přenosem dat na individuální žádost.

Příklady služeb, které nejsou zahrnuty do této definice, jsou uvedeny v příloze V.

[...]

5. „předpisem pro služby“ požadavek obecného charakteru týkající se přístupu ke službám a jejich poskytování ve smyslu bodu 2, zejména ustanovení týkající se poskytovatele služeb, služeb samotných a příjemce služeb, s výjimkou předpisů, které se nezaměřují specificky na služby definované ve výše uvedeném bodu.

[...]

Pro účely této definice:

- se předpis považuje za zaměřený výhradně na služby informační společnosti tehdy, je-li s ohledem na jeho odůvodnění a jeho znění konkrétním záměrem a cílem všech nebo některých jeho ustanovení regulovat tyto služby přímo a cíleně,
- předpis se nepovažuje za zaměřený specificky na služby informační společnosti, působí-li na tyto služby pouze nepřímou nebo náhodně.

[...]

4 – Úř. věst. 1998, L 204, s. 37; Zvl. vyd. 13/20, s. 337.

5 – Úř. věst. 1998, L 217, s. 18; Zvl. vyd. 13/20, s. 8.

6 – V souladu s článkem 11 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. 2015, L 241, s. 1) byla směrnice 98/34 dne 7. října 2015 zrušena. Nicméně na skutkový stav v původním řízení se nadále použije *ratione temporis*.

11. „technickým předpisem“; technické specifikace a jiné požadavky nebo předpisy pro služby včetně příslušných správních předpisů, jejichž dodržování je při uvedení na trh, při poskytování služby, při usazování poskytovatele služeb nebo při používání v členském státě nebo na jeho větší části závazné *de iure* nebo *de facto*, jakož i právní a správní předpisy členských států zakazující výrobu, dovoz, prodej nebo používání určitého výrobku nebo zakazující poskytování nebo využívání určité služby nebo usazování poskytovatele služeb s výjimkou předpisů stanovených v článku 10.

[...]“

4. Podle čl. 8 odst. 1 prvního pododstavce směrnice 98/34 ve znění změn:

„S výhradou článku 10, členské státy sdělí neprodleně Komisi každý návrh technického předpisu s výjimkou případu, kdy takový předpis pouze přejímá úplné znění mezinárodní nebo evropské normy a kdy postačí informace o dotyčné normě; členské státy současně Komisi sdělí důvody, pro které je nezbytné takový technický předpis přijmout, pokud již nebyly uvedeny v samotném návrhu.“

Francouzské právní předpisy

5. Článek L. 3120-1 a následující zákona o dopravě upravují služby silniční přepravy osob poskytované za úplatu vozidly s méně než deseti místy.

6. Článek L. 3124-13 téhož zákona stanoví:

„Kdo organizuje systém zprostředkovávání kontaktu mezi zákazníky a osobami vykonávajícími činnosti uvedené v článku L. 3120-1, aniž se jedná o podnik v oblasti silniční dopravy oprávněný poskytovat příležitostné služby uvedené v kapitole II hlavy I tohoto oddílu, ani provozovatele taxislužby či dvoukolových nebo tříkolových motorových vozidel nebo dopravních vozidel s řidičem ve smyslu této hlavy, bude potrestán trestem odnětí svobody až na dvě léta a bude mu uložena pokuta ve výši 300 000 [eur].

Právníkům osobám uznaným za trestně odpovědné za spáchání přečinu upraveného v tomto článku budou uloženy vedle pokuty podle podmínek stanovených v článku 131-38 trestního zákoníku, i tresty stanovené v bodech 2 až 9 článku 131-39 téhož zákoníku. Zákaz uvedený v bodě 2 téhož článku 131-39 se vztahuje na činnost, při jejímž výkonu nebo v souvislosti s ním byl spáchán přečin. Tresty stanovené v bodech 2 až 7 uvedeného článku lze uložit pouze na dobu nejvýše pěti let.“

Skutkový stav, původní řízení a předběžné otázky

7. Uber France je společností založenou podle francouzského práva, dceřinou společností společnosti Uber BV založené podle nizozemského práva, která je sama dceřinou společností společnosti Uber Technologies Inc., se sídlem v San Franciscu (Spojené státy). Společnost Uber BV je provozovatelem elektronické platformy, která umožňuje si pomocí chytrého telefonu s aplikací Uber objednat přepravní službu ve městech, v nichž je dostupná. Přepravní služby nabízené platformou Uber se dělí do různých kategorií v závislosti na osobě řidiče a typu vozidla. V rámci služby nazvané UberPop se jedná o jednotlivce, kteří nejsou profesionálními řidiči, již zajišťují přepravu cestujících svými vlastními vozidly⁷.

⁷ – Pro podrobnější popis platformy Uber viz body 12 až 15 stanoviska, které jsem přednesl ve věci Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:364).

8. Společnost Uber France je obžalována v řízení před tribunal correctionnel [trestní senát tribunal de grande instance (soud rozhodující v prvním stupni), osmý senát] v Lille (Francie), kterému byla předložena přímá obžaloba s návrhem na přiznání náhrady škody v adhezním řízení, podaná panem Nabilem Bensalem, ve vztahu k různým skutkům, včetně organizace systému zprostředkovávání kontaktu mezi zákazníky a osobami, které vykonávají silniční přepravu osob za úplaty vozidly s méně než deseti místy za podmínek stanovených v článku L. 3124-13 zákona o dopravě, a to od 10. června 2014.

9. V rámci tohoto řízení společnost Uber France tvrdila, že článek L. 3124-13 zákona o dopravě nelze vůči ní uplatňovat, neboť představuje technický předpis (předpis pro služby), který nebyl v rozporu s čl. 8 odst. 1 prvním pododstavcem směrnice 98/34 ve znění změn oznámen. Ostatně není sporu o tom, že toto ustanovení nebylo oznámeno. Diskutabilní je jeho kvalifikace jako „technického předpisu“.

10. Za těchto podmínek se tribunal de grande instance de Lille (soud rozhodující v prvním stupni v Lille) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Je článek L. 3124-13 zákona o dopravě, který byl vložen zákonem č. 2014-1104 ze dne 1. října 2014 o taxislužbě a dopravních vozidlech s řidičem, novým technickým předpisem týkajícím se jedné či několika služeb informační společnosti ve smyslu [směrnice 98/34 ve znění změn], který nemá přímou povahu a z něhož vyplývá povinnost oznámit tento text Evropské komisi podle článku 8 této směrnice, nebo spadá do působnosti [směrnice 2006/123⁸], která v čl. 2 odst. 2 písm. d) vyjímá ze své působnosti služby v oblasti dopravy?
- 2) Pokud bude odpověď na první část této otázky kladná, má nedodržení oznamovací povinnosti, která je stanovena v článku 8 [směrnice 98/34 ve znění změn], za následek nemožnost uplatnit článek L. 3124-13 zákona o dopravě na jednotlivce?“
11. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla Soudnímu dvoru doručena dne 6. června 2016. Písemná vyjádření předložily společnost Uber France, estonská, francouzská, nizozemská, polská a finská vláda, jakož i Komise. Účastníci původního řízení, estonská, francouzská a nizozemská vláda, Kontrolní úřad Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), jakož i Komise byli zastoupeni na jednání konaném dne 24. dubna 2017.

Analýza

Úvodní poznámky

12. Předkládající soud při formulaci předběžné otázky vycházel zjevně z předpokladu, podle něhož kvalifikace služby jako služby spadající do oblasti dopravy ve smyslu směrnice 2006/123 vylučuje její kvalifikaci jako služby informační společnosti, a tudíž se neuplatní povinnost oznámit ustanovení, která se týkají této služby, podle směrnice 98/34, ve znění pozdějších změn. Není však jisté, zda takový automatický důsledek existuje, neboť směrnice 98/34 ve znění pozdějších změn neobsahuje vynětí dopravy obdobné vynětí stanovenému v čl. 2 odst. 2 písm. d) směrnice 2006/123⁹. Podle mého názoru stačí analyzovat otázku – aniž se budu zabývat kvalifikací činnosti společnosti Uber s ohledem na směrnici 2006/123 – zda dotčené ustanovení francouzského práva představuje technický předpis – a přesněji předpis pro služby, neboť to je jediná kategorie technických předpisů přicházející v úvahu – jenž měl být oznámen v souladu s článkem 8 směrnice 98/34 ve znění změn.

8 – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. 2006, L 376, s. 36).

9 – S vědomím, že *služba v oblasti dopravy* není nutně *dopravní službou* v užším smyslu (viz rozsudek ze dne 15. října 2015, Grupo Itevelesa a další, C-168/14, EU:C:2015:68).

13. Podstatou první otázky předkládajícího soudu tudíž je, zda čl. 1 bod 5 směrnice 98/34 ve znění pozdějších změn ve spojení s čl. 1 bodem 2 této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že ustanovení vnitrostátního práva, které zakazuje a kriminalizuje organizaci systému zprostředkovávání kontaktu mezi zákazníky a osobami, které vykonávají činnost přepravy osob v rozporu s předpisy použitelnými na tuto činnost přepravy, je předpisem pro služby ve smyslu tohoto ustanovení, jenž podléhá oznamovací povinnosti podle článku 8 uvedené směrnice. Druhá předběžná otázka se týká případných důsledků neoznámení takového ustanovení pro původní řízení, pokud by mělo být toto ustanovení považováno za technický předpis.

14. Tyto otázky samozřejmě nastolují problém, zda taková služba, jako je služba UberPop nabízená společností Uber, může být kvalifikována jako služba informační společnosti. Této problematice jsem se věnoval ve svém stanovisku ve věci Asociación Profesional Elite Taxi¹⁰, které zde pouze shrnu a doplním o dva body. Mám však za to, že otázku, zda dotčená ustanovení francouzského práva představují technické předpisy lze vyřešit nezávisle na kvalifikaci služby UberPop. To vysvětlím v druhé části své analýzy. Předmětem třetí části bude nakonec problém týkající se případných důsledků neoznámení.

Ke kvalifikaci služby společnosti Uber

15. V mém stanovisku ve věci Asociación Profesional Elite Taxi jsem konstatoval, že služba UberPop poskytovaná společností Uber je jedinou komplexní službou tvořenou plněním spočívajícím ve zprostředkovávání kontaktu mezi cestujícími a řidiči prostřednictvím aplikace pro chytré telefony a přepravní službou. Dále jsem uvedl vzhledem k tomu, že se jedná o smíšenou službu, jelikož jedna její část je poskytována elektronicky, může být pro potřeby použití definice takových služeb obsažené v čl. 1 bodu 2 směrnice 98/34 ve znění pozdějších změn považována za službu informační společnosti pouze za podmínky, že je ekonomicky nezávislá na části, která není poskytována touto cestou, nebo pokud představuje hlavní plnění smíšené služby. Použití unijních právních předpisů týkajících se služeb informační společnosti (tj. právě tak směrnice 98/34 ve znění změn, jako i směrnice 2000/31¹¹) na plnění, která nejsou ani nezávislá, ani hlavní ve vztahu k plněním, na která se nevztahují tyto právní předpisy, by bylo v rozporu se zněním daných ustanovení, nenaplněvalo by jejich cíl a vyvolalo by právní nejistotu, neboť tato ostatní plnění by mohla být upravena odlišným způsobem ve vnitrostátním právu, což platí zejména v takové zvláštní oblasti, jako je doprava¹².

16. Podle dostupných informací o způsobu fungování platformy Uber, s výhradou konečných skutkových zjištění vnitrostátních soudů, není v rámci služby UberPop plnění spočívající ve zprostředkovávání kontaktu uskutečňované elektronicky nezávislé na plnění spočívajícím v přepravě, neboť je s ním neoddelitelně spojené a obě plnění jsou ve skutečnosti poskytována společností Uber. Tato společnost, která je nepopíratelně poskytovatelem služby zprostředkovávání kontaktu, vykonává totiž rozhodující kontrolu také nad samotnou přepravní službou. Dále jsem měl rovněž za to, že služba zprostředkovávání kontaktu je ve vztahu k přepravní službě, která je skutečným ekonomickým důvodem existence služby UberPop jako celku, druhořadá¹³. Z toho jsem vyvodil, že takovou službu nelze považovat za službu informační společnosti ve smyslu definice takových služeb obsažené v čl. 1 bodu 2 směrnice 98/34 ve znění pozdějších změn¹⁴.

10 – C-434/15, EU:C:2017:364.

11 – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“) (Úř. věst. 2000, L 178, s. 1; Zvl. vyd. 13/25, s. 399).

12 – Viz body 29 až 38 stanoviska, které jsem přednesl ve věci Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:364).

13 – Viz body 39 až 64 stanoviska, které jsem přednesl ve věci Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:364).

14 – Viz body 65 až 66 stanoviska, které jsem přednesl ve věci Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:364).

17. Na tomto názoru v rámci projednávané věci nadále trvám a pro další podrobnosti odkazuji na své stanovisko přednesené ve věci Asociación Profesional Elite Taxi. Úvahy obsažené v uvedeném stanovisku doplním pouze o dva body.

18. Zprvce situaci společnosti Uber je nutné podle mého názoru odlišit od situace ve věci, v níž byl vydán rozsudek Vanderborght, který Soudní dvůr vydal několik dní před přednesením mého stanoviska ve věci Asociación Profesional Elite Taxi. Soudní dvůr v tomto rozsudku rozhodl, že reklama na stomatologickou ordinaci pomocí internetové stránky, vytvořené dotyčným lékařem, spadá pod pojem „služba informační společnosti“¹⁵.

19. I když v této situaci existuje služba určená uživatelům (jiným, než je sám uvedený lékař), jedná se přitom o službu s cílem poskytování informací. Tato služba je v každém případě určena hlavně nikoliv osobám, které již tvoří klientelu dotyčného lékaře, ale veřejnosti obecně v naději, že přiláká nové zákazníky. Taková informace může vést, nebo také nikoli (tak tomu bude ostatně pravděpodobně ve většině případů), k následnému poskytování služeb zubní péče. I když je tato reklama bezpochyby úzce spjata se stomatologickou ordinací jako takovou, nesouvisí naproti tomu nijak s konkrétní stomatologickou péčí poskytovanou jednotlivým pacientům.

20. Jinak je tomu v případě služby zprostředkovávání kontaktu v rámci platformy Uber, která je určena osobám, které jsou již zákazníky společnosti Uber a jejímž cílem je realizace konkrétní přepravní služby. Toto zprostředkovávání je ostatně nutnou podmínkou pro možnost využití přepravní služby v rámci systému Uber.

21. S ohledem na tyto rozdíly si nemyslím, že lze závěry vyvozené z rozsudku Vanderborght přímo použít pro potřeby analýzy otázky kvalifikace takových služeb, jako je UberPop, jako služeb informační společnosti.

22. Zadruhé bych rád zdůraznil, že situace se v rámci služby poskytované společností Uber zřetelně liší od situace vztahu franšízora a jeho franšizantů v rámci smlouvy o franšíze. Platí, že franšízor může také vykonávat přísný dohled nad činností franšizantů do té míry, že zákazníci vnímají franšizanty spíše jako pobočky společnosti franšízora než jako nezávislé podniky. Nicméně role franšízora je omezena na poskytování služeb (licencí k ochranným známkám, know-how, poskytování vybavení, poradenství atd.) franšizantům. Franšízor není v žádném vztahu s koncovými uživateli služeb, poskytovateli těchto koncových služeb jsou výhradně franšizanté. Služby franšízora jsou tudíž nezávislé na koncových službách, i když franšízor vymezuje v tomto rámci podmínky dodání těchto služeb. Společnost Uber se naproti tomu přímo podílí na poskytování koncové služby uživatelům, takže musí být na rozdíl od franšízora považována za poskytovatele této služby.

Ke kvalifikaci dotčeného vnitrostátního ustanovení jako technického předpisu

23. I kdyby Soudní dvůr musel rozhodnout, že služba UberPop je službou informační společnosti, nijak to nepředjímá kvalifikaci dotčeného ustanovení francouzského práva jako technického předpisu. Každé ustanovení, které se jakkoliv týká služeb informační společnosti, totiž nespadá automaticky do kategorie technických předpisů.

15 – Rozsudek ze dne 4. května 2017, Vanderborght (C-339/15, EU:C:2017:335, bod 39).

24. Směrnice 98/34 ve znění pozdějších změn totiž v souboru různých kategorií technických předpisů rozlišuje předpisy pro služby, přičemž upřesňuje, že míří na služby informační společnosti. Podle definice obsažené v čl. 1 bodu 5 této směrnice předpis pro služby je požadavek obecného charakteru týkající se přístupu ke službám a jejich poskytování. Aby mohl být kvalifikován jako technický předpis, je ještě třeba, aby konkrétním záměrem a cílem takového požadavku byla přímá a cílená regulace těchto služeb. Vyloučeny jsou naproti tomu předpisy, které se týkají těchto služeb pouze nepřímou nebo náhodně.

25. Článek L. 3124-13 zákona o dopravě zakazuje organizaci systémů zprostředkovávání kontaktu mezi zákazníky a osobami, které vykonávají přepravní činnost v rozporu s předpisy použitelnými na tuto přepravní činnost. S tímto zákazem jsou spojeny trestní sankce.

26. Mohu také připustit, jak tvrdí zejména společnost Uber France ve svém vyjádření, že se tento zákaz vztahuje hlavně na systémy zprostředkovávání kontaktu elektronickou cestou. V současnosti jsou totiž takové systémy technicky a ekonomicky životaschopné, pouze pokud fungují pomocí informačních technologií, a tudíž elektronicky ve smyslu směrnice 98/34 ve znění změn. I když stále existují systémy zprostředkovávání kontaktu prostřednictvím telekomunikací, jejich organizace vyžaduje rozsáhlé technické prostředky (telefonní centrály, terminály ve vozidlech), což činí málo pravděpodobnou možnost, že takový systém bude organizován za účasti osob, které vykonávají přepravní činnost mimo zákonný rámec.

27. Argumenty francouzské vlády, podle nichž dotčené ustanovení nemíří specificky na služby informační společnosti, neboť toto ustanovení se může týkat jiných kategorií zprostředkovatelů v oblasti dopravy, mě tudíž nepřesvědčily.

28. Vzhledem k tomu je nutné konstatovat, že cílem tohoto ustanovení není obecně zakázat nebo regulovat jiným způsobem činnost zprostředkovávání kontaktu mezi zákazníky a poskytovateli přepravních služeb. Cílem tohoto ustanovení je pouze zakázat a stíhat zprostředkovatelkou činnost při *protiprávním* výkonu přepravní činnosti. Zprostředkovatelská činnost v rámci legálních přepravních služeb zůstává zcela mimo oblast působnosti tohoto ustanovení.

29. Sdílím tudíž názor polské vlády, vyjádřený v jejím písemném vyjádření, podle něhož se toto ustanovení týká služeb informační společnosti pouze náhodně. Cílem tohoto ustanovení není totiž specifická regulace těchto služeb, ale zajistit účinnost právních předpisů týkajících se přepravních služeb, tedy služeb, na které se nevztahuje směrnice 98/34 ve znění pozdějších změn.

30. Ostatně ustanovení článku L. 3124-13 zákona o dopravě v rozsahu, v němž zakazuje organizaci systému zprostředkovávání kontaktu mezi osobami poskytujícími přepravní služby v rozporu s použitelnými právními předpisy, musí být posuzováno v rámci jeho kontextu. Jakmile je totiž činnost protiprávní, může být za protiprávní považována ve vnitrostátním právu i jakákoliv spoluúčast na výkonu této činnosti. To platí především tehdy, když má tato spoluúčast povahu organizování systému a pokud je vykonávána za účelem dosažení zisku¹⁶. Normativní přínos článku L. 3124-13 zákona o dopravě tudíž spočívá ve skutečnosti hlavně v zavedení trestních sankcí za účast na činnosti, jejíž protiprávnost vyplývá již z vnitrostátních právních předpisů.

31. Kdyby každé vnitrostátní ustanovení, které zakazuje nebo ukládá sankci za zprostředkovávání protiprávních činností, muselo být považováno za technický předpis pouze z důvodu, že k tomuto zprostředkovávání dochází s největší pravděpodobností elektronickou cestou, bylo by nutné oznámit z tohoto důvodu velký počet vnitrostátních psaných a nepsaných předpisů členského státu. To by vedlo

16 – Připomínám, že pouze poskytování služeb za úplatu mohou být považována za služby informační společnosti ve smyslu směrnice 98/34 ve znění změn.

k nežádoucímu nárůstu oznamování¹⁷, aniž by to skutečně přispělo k realizaci cílů tohoto postupu, jehož cílem je zabránit tomu, aby členské státy přijímaly opatření neslučitelná s vnitřním trhem, a umožnit hospodářským subjektům lépe využívat výhod vlastních vnitřního trhu¹⁸. Taková nepřiměřená oznamovací povinnost, sankcionovaná nepoužitelností neoznámených právních předpisů¹⁹, by namísto toho umožnila obcházet zákon a vyvolala by právní nejistotu, a to i ve vztazích mezi jednotlivci.

32. Pokud je možné článek L. 3124-13 zákona o dopravě vnímat, jak tvrdí společnost Uber France ve svém vyjádření, jako ustanovení směřující specificky proti fungování platformy Uber, je to z toho důvodu, že společnost Uber při vývoji své služby UberPop záměrně zvolila ekonomický model neslučitelný s vnitrostátními právními předpisy upravujícími činnost přepravy cestujících²⁰. Tento model je totiž založen na službách neprofesionálních řidičů, kteří z podstaty věci nejsou držiteli oprávnění vyžadovaných francouzskými právními předpisy pro výkon přepravní činnosti. To však z uvedeného ustanovení nečiní právní předpis, který by obecně upravoval zprostředkovatelskou činnost v oblasti dopravy.

33. Z těchto důvodů mám za to, že článek L. 3124-13 zákona o dopravě se týká služeb zprostředkovávání kontaktu mezi zákazníky a osobami poskytujícími přepravní služby pouze náhodně, a to v rozsahu, v němž se zprostředkovávání týká protiprávního poskytování uvedených služeb. Dotčené ustanovení je tudíž nutné v souladu s čl. 1 bodem 5 pátým pododstavcem druhou odrážkou směrnice 98/34 ve znění pozdějších změn vyjmout z působnosti této směrnice.

34. Toto vynětí nevyplývá ze skutečnosti, že dotčené ustanovení spadá do oblasti trestního práva, ale ze skutečnosti, že toto ustanovení nezakazuje a nepostihuje činnost, která má povahu služby informační společnosti obecně, ale výlučně v rozsahu, v němž tato činnost představuje akt spoluúčasti na výkonu jiné činnosti, která je protiprávní a vedle toho nespadá do působnosti směrnice 98/34 ve znění pozdějších změn.

K případným důsledkům neoznámení dotčeného vnitrostátního ustanovení

35. Podstatou druhé předběžné otázky předkládajícího soudu je, jaké důsledky je nutné vyvodit v původním řízení z neoznámení článku L. 3124-13 zákona o dopravě.

36. Samozřejmě, pokud se Soudní dvůr ztotožní s mým návrhem odpovědi na první předběžnou otázku a rozhodne, že dotčené ustanovení nepředstavuje technický předpis ve smyslu směrnice 98/34 ve znění pozdějších změn, a tudíž se na něj nevztahuje oznamovací povinnost, nebude už tato druhá předběžná otázka relevantní. Nicméně pro úplnost provedu její analýzu, neboť příslušná odpověď umožní získat úplný pohled na věc.

17 – Nárůst oznamování („notification creep“), jenž byl ostatně již zmíněn v bodě 62 stanoviska, které přednesl generální advokát M. Bobek ve věci M. a S. (C-303/15, EU:C:2016:531).

18 – Viz rozsudek ze dne 4. února 2016, ince (C-336/14, EU:C:2016:72, bod 82).

19 – Viz výše.

20 – V tomto ohledu je třeba poznamenat, že společnost Uber se nemůže dovolávat unijního práva za účelem zpochybnění právních předpisů týkajících se přepravních služeb ve vlastním slova smyslu, neboť v této oblasti jsou v souladu s články 58 a 90 SFEU nezbytná pozitivní opatření unijního zákonodárce.

37. Judikatura Soudního dvora týkající se důsledků neoznámení technických předpisů je ustálená. Takové neoznámení představuje v zásadě procedurální pochybení při přijímání dotyčných technických předpisů a vyvolává jejich nepoužitelnost, takže tyto předpisy nelze uplatnit vůči jednotlivcům²¹. Soudní dvůr kvalifikuje neoznámení jako procedurální pochybení, a uplatňuje na ně tudíž stejnou sankci, jako je sankce stanovená pro případ věcné neslučitelnosti vnitrostátní normy s normou unijního práva²².

38. Každý jednotlivec, který se chce vyhnout použití právního předpisu, se tak může dovolávat skutečnosti, že tento předpis nebyl oznámen, aniž by bylo nutné určit, zda je tento předpis z věcného hlediska v rozporu se svobodami vnitřního trhu. Z této neuplatnitelnosti mohou mít prospěch i hospodářské subjekty, na jejichž činnost se sice vztahuje sporný předpis, ale tato činnost nepředstavuje službu informační společnosti, zejména z důvodu, že jejich role není omezena na služby poskytované elektronicky²³. Mám na mysli zejména případ, který je předmětem projednávané věci, tedy případ společnosti Uber. Jak jsem uvedl ve svém stanovisku předneseném ve věci Asociación Profesional Elite Taxi, činnost společnosti Uber nespadá pod pojem „služba informační společnosti“²⁴, i kdyby mohla být stíhána na základě článku L. 3124-13 zákona o dopravě. Nicméně tento důsledek vyplývá z povahy procedurálního pochybení spočívajícího v neoznámení, která způsobuje neplatnost neoznámeného předpisu vůči všem jednotlivcům.

39. Na druhou předběžnou otázku je tudíž třeba odpovědět, že pokud je nutné článek L. 3124-13 považovat za předpis pro služby ve smyslu čl. 1 bodu 5 směrnice 98/34 ve znění pozdějších změn, je neuplatnitelný vůči jednotlivcům, neboť nebyl oznámen v souladu s článkem 8 této směrnice.

40. Nakonec, co se týče oznamovací povinnosti podle čl. 15 odst. 7 směrnice 2006/123, na kterou poukázala Komise na jednání, připomínám, že i když podle mého názoru²⁵ činnost společnosti Uber není považována za službu informační společnosti z důvodu její komplexní povahy, spadá bezpochyby do oblasti dopravy, což jí vylučuje z působnosti této směrnice.

Závěry

41. Vzhledem k výše uvedenému navrhuji odpovědět na předběžné otázky položené Tribunal de grande instance de Lille (Soud rozhodující v prvním stupni v Lille, Francie) následujícím způsobem:

„Článek 1 bod 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998, ve spojení s bodem 2 tohoto článku, musí být vykládán v tom smyslu, že ustanovení vnitrostátního práva, které zakazuje a kriminalizuje organizaci systému zprostředkovávání kontaktu mezi zákazníky a osobami, které vykonávají činnost přepravy osob v rozporu s právními předpisy použitelnými na tuto činnost, nepředstavuje předpis pro služby, na který se vztahuje oznamovací povinnost na základě článku 8 této směrnice.“

21 – Zejména viz rozsudky ze dne 30. dubna 1996, CIA Security International (C-194/94, EU:C:1996:172, bod 54) a naposledy ze dne 4. února 2016, Ince (C-336/14, EU:C:2016:72, bod 67).

22 – Viz rozsudek ze dne 30. dubna 1996, CIA Security International (C-194/94, EU:C:1996:172, bod 42).

23 – Zejména viz v body 29 až 38 tohoto stanoviska.

24 – Viz body 15 až 16 tohoto stanoviska.

25 – Viz body 67 až 70 stanoviska, které jsem přednesl ve věci Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:364).